

Nr 98.

Av herr **Wahlund m. fl.**, *angående anslag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter samt angående statens medverkan till anskaffande av skoljordbruk.*

Frågan om att förbättra den lägre lantbruksundervisningen, att genom ökat statsunderstöd till anläggningar, driftskostnader och elevstipendier utbygga och intensifiera utbildningen inom jordbruket har länge diskuterats för att genom beslut av 1939 års lagtima riksdag nå fram till en lösning, som dock endast blev skenbar. Vid 1940 års riksdag gjordes nämligen inskränkningar i den beslutade nya organisationen med hänsyn till det statsfinansiella läget. Det fick anstå med åtgärder för praktisk elevutbildning, särskild kurs i skogshushållning samt anvisande av medel för lån till anskaffande av skoljordbruk, vidare begränsades statsbidragen vad beträffar skolbyggnader och en beslutad höjning av elevunderstödet ställdes på framtiden.

Förbättringen av den lägre lantbruksundervisningen har därefter bromsats upp under krigsåren. Emellertid måste det anses nödvändigt, att nu, när fredsförhållanden inträtt, det förlorade tages igen, så att skolorna för jordbruket kunna motsvara de krav, som utvecklingen inom denna näring ställer.

Betydelsen av åtgärder på här ifrågavarande område är uppenbar. Som bekant råder inom jordbruksnäringen en stark arbetskraftsbrist, vilken genom befolkningsutvecklingen kan väntas accentueras under de närmaste årtiondena. Undertecknade ämna ej i detta sammanhang diskutera de olika medel, vilka förordats för anpassningen av jordbruket efter de skrumpnande folkresurserna. Vi vilja endast påpeka, att när man från olika håll rekommenderar en rationalisering av jordbruksdriften, vilken till avsevärd del tager sikte på investering av kapital i jord, byggnader, tekniska anordningar och maskiner, så synes man ofta glömma, att kapital i alltför liten utsträckning investerats på människorna inom jordbruket i form av utbildning.

Man diskuterar olika metoder för en fortsatt effektivisering av jordbruksdriften, men det förefaller som om ingen meningsskiljaktighet borde råda om att en viktig hävstång härvidlag måste vara, att jordbrukarna i avsevärt större utsträckning än nu erhålla praktiska och teoretiska kunskaper om ett jordbruks rationella skötsel. Det måste anses vara av stor vikt, att kunskap sprides om de vetenskapliga rön, till vilka jordbruksforskningen kommit och framdeles kommer samt om ekonomisk-organisatoriska former för jordbruksproduktionens bedrivande.

Det är obestridligt, att mycket återstår att göra inom här berörda område. Vi avstå från att siffermässigt belysa jordbruksnäringens underförsörjning

i fråga om yrkesutbildning i jämförelse med den yrkesutbildning, som står till buds inom stadsnäringarna. Detta faktum lär vara allmänt känt och erkänt.

Vi ha förståelse för den återhållsamhet, som under krigsåren visats, då det gäller stöd, utbyggnad och förbättring av den lägre lantbruksundervisningen, men vi anse att krishushållningen på detta område nu bör upphöra. Vi påminna om att 1939 års riksdagsbeslut rörande statens medverkan till anskaffande av skoljordbruk ej är genomfört. Vi konstatera, att den föreliggande statsverkspropositionen i fråga om anslag till byggnadsarbeten vid lantmannas- och lanthushållsskolor samt vid jordbrukets yrkesskolor blott upptager ett från 1 600 000 till 2 600 000 kronor höjt belopp för budgetåret 1946/47.

Lantbruksstyrelsen redovisar i skrivelse den 31 augusti 1945, att av de medel, vilka å riksstaten hänvisats till sistnämnda ändamål, 6 600 000 kronor, redan beviljats statsbidrag om tillsammans 4 990 300 kronor till 19 skolor, vadan 1 609 700 kronor återstå till innevarande budgetår. Emellertid föreligger under Kungl. Maj:ts eller lantbruksstyrelsens prövning ett trettiotal ansökningar om statsbidrag om sammanlagt 8 925 110 kronor, och från ett stort antal skolor kunna ytterligare ansökningar förväntas inkomma. Lantbruksstyrelsen framhåller, att det vore önskvärt, att samtliga de byggnadsarbeten, för vilka ansökningar föreligga, skulle kunna komma till uppförande under nästa budgetår. Härför skulle erfordras ett anslag av runt 7 000 000 kronor, d. v. s. skillnaden mellan ovan angivna 8 925 110 kronor och 1 609 700 kronor.

Lantbruksstyrelsens motivering borde enligt vår mening leda fram till ett anslagsäskande av nämnda 7 000 000 kronor, men styrelsen stannar för att föreslå ett belopp om 4 000 000 kronor för budgetåret 1946/47.

I fråga om övriga hithörande anslagsposter vilja vi här förbigå frågan om elevernas stipendier, då särskild proposition i ämnet är bebadad.

Vi vilja tills vidare under hänvisning till ovanstående hemställa,

att riksdagen ville besluta att som bidrag till byggnadsarbeten vid vissa anstalter inom den lägre lantbruksundervisningen för budgetåret 1946/47 anvisa ett reservationsanslag av 7 000 000 kronor och

att 1939 års riksdagsbeslut omedelbart måtte genomföras beträffande statens medverkan till anskaffande av skoljordbruk.

Stockholm den 22 januari 1946.

S. G. W. Wahlund.

Gustav Hallagård.

Gust. Elofsson
i Vä.

Joh. Friggeråker.

K. A. Westman.

Gust. E. Andersson.

J. Alb. Andersson.

B. A. Nilsson.

John Gustavson
i Guntorp.

Ivar Persson.